

II

Incepit secundus liber secunde partis beatī
Thome de Aquino·ordinis predicatorum.

9
vt^o recte opaf: et virtus opposita a rectitudine
recedit. **H**ic ergo tota mā morali ad considerati
onē virtutū redicta. oēs virtutes sūt ulterius re
ducēt ad septē. quā tres sūt theologice dō qb^o
pino est agēdū. alie vō q̄ tuor sūt cardinales
de qb^o posteri^o agēt. **V**irtutū autē intellectu
alii. vna qdē est prudentia q̄ in cardinales
virtutes continet et numerat. Ars vō nō pertinet
ad moralem q̄ circa agibilia vñat: cū ars sit
recta rō factibiliū. ut supra dicitur ē. **A**lie vero
tres intellectuales virtutes. s. sapia intellect^o et
scia coicāt etiā in noīe cū donis qbusdā spiri
tū sci vñ silō eis considerabūt in consideratione
donorū virtutib^o etiā corrūdetū. **A**lie vō virtu
tes morales oēs aliquilī reducēt ad virtutes
cardinales: ut ex supra dicitur p. **C**ui i considera
tiōe alicui^o virtutis cardinalē considerabūt etiam
oēs virtutes ad eā q̄līcūq; pertinetes et virtus
opposita et sic nihil moralium erit p̄missū.

Circa virtutes
igis theologicas. p̄ erit considerādū
de fide. 2° de spe. 3° de caritate. **C**ir
ca fidē vō quadruplex consideratio occurrit
Prima qdē de ipsa fide. **S**ecunda de dōis
intellect^o et scie sibi corīdetib^o. **T**ertia dō
virtutē pertinentib^o. **C**irca fidē vō. p̄ erit co
siderādū dō ei^o obiecto. 2° dō ei^o actu. 3° dō ipo
habitū fidei. **C**irca p̄mū queruntur decez
pmō vñ obiectū fidei sit veritas p̄ma. 2° vñ
obiectū fidei sit aliqdōplexū vñ inplexum
. i. res aut enūciabile. 3° vñ fidei possit sub
esse falsū. 4° vñ obiectū fidei possit eē ali
qd vñ. 5° vñ possit eē aliqdō scitū. 6° vñ
credibilita debet distingui p̄ certos articulos
7° vñ idē articuli subsint fidei fmō tēpus
8° de numero articuloz. 9° dō mō tradēdi
articulos in symbolo. x^o cuius sit fidei sym
bolum cōstituere.

Ad primū sic proce
dit. **V**idet q̄ obiectum fidei non sit vñtas p̄
ma. **I**llud. n. videt eē obiectū fidei qdō nobis
pponit ad credēdū. sed nō solū pponit no
bis ad credēdū ea q̄ pertinet ad divinitatem
q̄ vñtas p̄ma s̄z et ea q̄ pertinet ad hūanitatē
christi et ecclie sacra et creaturarū cōditionē
q̄ nō solū vñtas p̄ma ē fidei obiectū. **P**. **S**i
des et fidelitas sūt circa idē. cū sint oppo
sita circa vñta que in sacra scriptura cōtinetur

Ost cōem cōsidera
tionez de virtutib^o
et virtus et alijs ad materiā morale pertinētib^o
nēcē ē cōsiderare singula i spāli. Germōes
n. morales vñles min^o sūt virtutes: eo q̄ actio
nes i p̄ticularib^o sūt. **P**ot aut aliqd in spāli
considerari circa moralia dupliciter. **U**no mō
ex pte materie ipi^o moralis: puta cū considera
tur de hac virtute vñ hō virtus. **A**lio mō q̄tu^z
ad spāles stat^o boīuz: puta cū consideratur de
subditis et p̄lati: de actiūs et cōplatis. vñ q̄
busq; alijs dōys boīuz. p̄ ḡ considerabūt spe
cialiter de hys q̄ pertinet ad oēs boīuz status
2° vñ spāli de hys q̄ pertinet ad dōtermiatos
stat^o boīuz. **E**st autē considerādū circa p̄mū
q̄ si seorsū dēminare dō virtutib^o donis virtus
et p̄ceptis. oportet idē in locis dices. **Q**ui
n. sufficiēt vñt tractare de hō p̄cepto. **N**on
mechaberis. nēcē ē inq̄ref dō adulatio qdō est
quoddā p̄ctū. cui^o etiā cognitio depēdet ex
ognitioē opposite virtutis. **E**rit ergo p̄pēdiosior
et expeditior consideratōis via si silō sub eodem
tractatu consideratio p̄cedit de virtute: et dono
sibi cōrespōdēt: et virtus oppositis et p̄cep
tis affirmatis lō negatis. **E**rit autē hō considera
tiōis mō cōueniēt ipis virtus fmō p̄pīam
spēm. **O**nus est. n. supra q̄ virtus et p̄cta diuer
sificāt spē fmō māz vñ obiectū: nō autē fmō alias
differētias p̄tōz. puta cordis oris et opis vñ
fmō ifirmitatē ignoratiā: et malitiā et alias
hui^o mōi vñias. **E**st atē eadē mā circa quā et

pōt eē infidelitas. **N**uicqd.n. horz hō nega'
uerit. ifidel' reputat. ḡ etiā fides ē circa oīa
q̄ in sacra scriptura ḡtinēt. s̄ ibi m̄lta de ho
mīb̄ ḡtinent. aut de alys rebus creatis. ḡ
obiectū fidei n̄ solū ē vītas p̄ma. s̄ etiā vītas
creata. **P**. Fides caritati ḡdiuidif. ut sup̄
dīn ē s̄ caritate nō solū diligim̄ deū. q̄ ē s̄
ma bonitas s̄ etiā diligim̄ p̄mū. ḡ fidei
obiectū n̄ ē solū vītas p̄ma. **H**z̄ ē quod
Dyo' dic 7°. ca°. d̄ diui. noib̄ q̄ fides ē cir-
ca simplicē t̄ sp̄ exītē vītātē. hec at̄ ē vītas p̄
ma. ḡ obiectū fidei ē vītas p̄ma. **R**o. dōm q̄
cū libz coḡscitui hīb̄ obiectū duo b̄z. s. id
q̄d mālī cognoscit. q̄d ē s̄cī māle obiectum
t̄ id p̄ q̄d coḡscit. q̄d ē formalē rō obiecti: sic
i scia geometrie mālī scita s̄l ḡclūsiōes. for
māl' vō rō sciēdi s̄l media dōmōstratiōis p̄q̄
ḡclūsiōes coḡscit. **H**ic igī i fide si cōside
rem̄ formalē rōe obiecti nihil ē alīnd q̄ vī-
tas p̄ma. **N**o. n. fides de q̄ loq̄mūr assentit
alicui. nisi q̄ ē a deo reuelatū. **U**nde ipsi vī-
tati dīne fides innitit tāq̄s medio. **S**i vero
ḡsiderem̄ mālī ea q̄bus fides assentit. nō
solū ē ip̄e de'. s̄ etiā m̄lta alia q̄ tī sub assen-
tū fidei nō cadūt nisi s̄m q̄ b̄nt aliquē ordī-
nē ad deū. put. s. p̄ aliquos dīnitatis effec-
tus hō adiuuas ad ḡdēdū i dīnītā fruitōe.
At iō etiā ex hac pre obiectū fidei ē qdāmō
vītas p̄ma i q̄stū nihil cadit sub fide nisi i or-
dine ad deū. sic obiectū medicine ē sanitas:
q̄a nihil medicina ḡsiderat nisi i ordine ad
sanitatē. **A**d p̄mū ḡ dicēdū q̄ ea q̄ptinēt
ad huānitatē xp̄i t̄ ad sacra ecclesie v̄l ad q̄s
cīq̄s creatures. cadūt sub fide i q̄stū p̄bec or-
diamur ad deū. t̄ cīs etiā assētūm̄ p̄p̄ dīnā
vītātē. Et s̄līr dicēdū ē ad secūdū d̄ oib̄ illīt
q̄in sacra scriptura tradūt. **A**d tīnū dicē-
dū q̄ etiā caritas diligit p̄mū etiā p̄p̄
deum. t̄ sic obiectū eī p̄p̄ ē ip̄e de'. ut in-
fra dicef.

Ad secundū sic pro-
cedif. **V**idef q̄ obiectū fidei nō sit aliqd cō-
plexum p̄ modū enūciabilis. Obiectū. n. fi-
dei ē vītas p̄ma sic dīn ē s̄ p̄ma vītas ē qd̄
i ḡplexū. ḡ obiectū fidei nō ē aliqd ḡplexū.
P. Expositio fidei i symbolo ḡtinef. s̄ i sym-
bolo nō ponūt enūciabilia s̄ res. **N**o. n.
dic̄t ibi q̄ de' sit oipotēs. s̄ credo in deum
oipotentē. ḡ obiectū fidei nō ē enūtiabile
s̄ res. **P**. Fidei succedit visio. s̄m illud. i. ad

Cor. 13°. **V**idem uim p̄ speculuū i enigma'
te. tūc aut̄ facie ad facie. s̄ visio patrie ē d̄ in
ጀplexo. cū sit ip̄i dīne eētīe. ḡ etiā fides vi-
e. **H**z̄. Fides ē media int̄ sciaz t̄ opinionez
mediū aut̄ t̄ extīma sūt eiusdē generis. cū ḡ
scia t̄ op̄o sūt circa enūtiabilitā. vīd̄ q̄ s̄lī
fides sit circa enūciabilitā: t̄ ita obiectuz fi-
dei cū sit circa enūciabilitā ē aliqd ḡplexum
Ro. dicēdū q̄ cognita sūt i coḡscēte s̄m
mōm coḡscētis. **E**t at mō p̄p̄ huāni intel-
lect̄ ut ḡponēdo t̄ dīnidēdo vītātē coḡscat
sūt in p̄mo dīn ē. **E**t iō ea q̄ sūt s̄m se sim-
plicia. intellect̄ huān̄ coḡscit s̄m quādam
ጀplexōe. sūt eōuerso i t̄ellect̄ dīnītī i cō-
plexo coḡscit ea q̄ sūt s̄m se ḡplexa. **H**ic ḡ
obiectū fidei duplīr ḡsiderari p̄t. **V**no. ex
pte ip̄i rei credite. t̄ sic obiectū fidei ē aliqd
i ḡplexū. s. res ip̄a de q̄ fides habet. Alio.
ex pte credētis. t̄ s̄m hoc obiectū fidei ē ali-
qd ḡplexuz p̄ mōm enūciabil̄: t̄ illud vtrūq̄
vere op̄iatuz sūt apud atīquos. t̄ s̄m aliqd
vtrūq̄ ē vez. **A**d p̄mū ḡ dicēdū q̄ ratio
illa p̄cedit de obiecto fidei ex pte ip̄i rei cre-
dite. **A**d secūdū dicēdū q̄ i symbolo tan-
gūt ea de q̄b̄ ē fides i q̄stuz ad ea ēminātur
act̄ credētis. ut ex ip̄o mō loq̄ēdi apparet
Ac̄t aut̄ credētis nō ēmīat ad enūciabile
s̄had re. **N**o. n. formam̄ enūciabilitā nīt ut
pea de rebus cognitōz habeam̄. sicut i scia
ita t̄ in fide. **A**d tertīū dicēdū q̄ visio pa-
triae erit vītātē p̄m̄ s̄m q̄ in se ē. s̄m illud. i.
Joh. 3°. Lū apparuerit s̄les ei erim̄. t̄ vīd̄
bim̄ eū sicuti ē. **E**t iō visio illa erit nō p̄ mōz
enūciabil̄. sed p̄ mōz simplicis intelligentie
sed p̄ fidē nō apphēdim̄ vītātē p̄m̄ sicut in
se est. vnde nō est similis ratio.

Ad tertīū sic proce-
dif. **V**idef q̄ fidei possit subē falsū. Fides
n. ḡdiuidif spei t̄ caritati. s̄ spei p̄t aliqd
subē s̄m. **M**lti. n. sp̄t se habituros vitaz
etnā q̄ nō babebūt s̄līr etiā t̄ caritati: mlti
n. dicēt tāq̄ boni q̄ tī boni nō sūt. ḡ etiā
fidei p̄t aliqd subē falsū. **P**. Abrahā
credidit xp̄m̄ nascitur. s̄m illud Joh. 8°.
Abrahā p̄t vēster exuitauit ut videret diez
meuz. s̄ p̄t tēp̄ abrahē de' poterat nō i car-
nari. sola. n. sua volūtate carnē accepit. t̄ ita
esset falsuz q̄d abrahā d̄ xp̄o credidit. ḡ fidei
p̄t subē s̄m. **P**. Fides atīq̄s sūt q̄ xp̄s
ēet nascitur. t̄ hec fides durauit i mlti vīq̄s

ad p̄dicatiōēz euāgely. s̄ x̄o iā nato aīc̄s
predicare incipet. falsū erat x̄om nascituz.
ḡfidei p̄t subēe falsū. **P.** Unū d̄ p̄tinēti
b̄ ad fidē ē ut aliq̄s credat sub sac̄o altari
vez corp̄ x̄pi ot̄n̄ri: p̄t at̄ cōtigere q̄n̄ nō
recte secrat̄ p̄ n̄ ē ibi vez corp̄ x̄pi s̄z solū
panis. ḡfidei p̄t subēe falsū. **S**ed oīra
Nulla virt̄ pficiēs intellectū se habz ad falsū
sc̄dū p̄ ē malū itellē ut p̄z p̄phm in d̄. ethi
cop̄. sed fides ē q̄dā virt̄ pficiēs intellectū
ut istra patebit. ḡ ei n̄ p̄t subēe falsū.
R. dicēdū p̄ nibil subest alicui potētie
v̄l habitui z̄ et̄ actui n̄isi mediāte rōne fořa
li obi. sicut color videri n̄ p̄t n̄isi p̄ lumen
z̄ clūsio sciri n̄ p̄t n̄isi p̄ mediū demōstra
tionis. Dic̄tu est autē q̄ rō fořal obi fidei ē
veritas p̄ma. vñ nibil pot cadere sub fiō n̄isi
inc̄ptū stat sub veritate p̄ma sub q̄ nullum
falsū stare p̄t sicut nec n̄ ens subente. nec
malū sub bonitate. **V**n̄ reliquī p̄ fidei n̄o
p̄t subesse aliq̄d falsū. **A**d p̄mū ḡ dicēdū
p̄ quia vez ē bonū itellē. n̄o at̄ ē bonū ap
petitiue v̄tūl. io oēs virtutes q̄ pficiūt intel
lectū excludūt totalit̄ falsū: q̄z d̄ rōne virtu
tis ē q̄ se b̄eat solū ad bonū. Virtutes aut̄
pficiētes p̄t̄ appetitiāz n̄o excludūt totalit̄
falsū. P̄t̄ n̄-aliquis fm̄ iustit̄ia aut̄ tēperā
tiā ager aliq̄d falsā op̄ioēz h̄s de eo circa q̄d
agit z̄ ita cu fides pficiat intellēm. spes aut̄
z̄ caritas appetitiāz p̄t̄: n̄o ē filis rō de eis
Et tñ nec etiā spei subest falsū. **N**o. n̄. ali
quis sp̄at se habituz vitā etiā fm̄ p̄pam po
testate. **B**. n̄. eēr p̄suptiōis: s̄z fm̄ auxiliū
ḡr̄i q̄ si p̄seuerauerit oīo. ifallibilir vitā et̄
nā cōseq̄t̄. **S**ilir ēt̄ ad caritatē p̄tin̄ diligē
deū i q̄ciūs fuerit. vñ n̄ ūfert ad caritatē
vñ i isto sit dē qui pp̄t̄ deū diliḡ. **A**d
secūdū d̄om p̄ deū n̄o icarnari fm̄ se ūfide
ratuz fuit possibile etiā p̄ tēp̄ abrahe. s̄z fm̄
p̄ cadit sub p̄scia dīna h̄z quādā nccitatem
infallibilitatis. ut i p̄ dictū ē. z̄ B mō cadit
sub fide: vñ p̄ ut cadit sub fide n̄o p̄t̄ eē falsū.
Ad triūz d̄om p̄ B ad fide credēt̄ p̄ti
nebat p̄ x̄pi natūritatē p̄ credēt̄ eum q̄n̄q̄
nasci. s̄z alia d̄emīnatio tp̄is in q̄ decipiebat
n̄ erat ex fiō s̄z ex coniectura humana. pos
sibile ē. n̄. ex coniectura huāna boīz fidelem
falsuz aliquid estimare: s̄z p̄ ex fide falsum
estimet h̄z ē ip̄ossible. **A**d q̄tū d̄o p̄ fides
credētis n̄o ūfert ad has species panis vel il
las. s̄z ad h̄z p̄ vez corpus x̄pi ūfert sub soēbus

panis sēfibil' qn̄ recte fuerit secratuz. vñ si
non sit recte secratuz. fidei nō suberit pp̄
hoc falsum.

Ad quartuʒ sic pro

cedet. **V**ides q̄ obm̄ fidei sit aliquid vissū. **D**ic enī dñs **T**hōme **J**oh. 2º q̄ vidisti me credi disti. q̄ t̄ de eodē ē vīso t̄ fides. **A**p̄lis 1. ad Cori. 12º. dīc: **V**idē nūc p̄ speculū in enigmate: t̄ loquīs d̄ cognitōe fidei: q̄ id qd̄ credit̄ videt. **F**ides ē qd̄ sp̄uale lumen. s̄ sub q̄libet lumine aliquid videt. q̄ fides ē d̄ reb̄ vīsis. **Q**uilibet fīsus. vīsus noīat. ut Aug⁹ dīc i. lī. d̄ verbis dñi. s̄ fides ē de auditis. s̄m id ad Rō. x. fides ex audi tu ē. q̄ fides ē de rb̄ vīsis. **H**ed ē qd̄ a plus dīc ad Heb. xi. q̄ fides ē argumētu nō apparētiū. **R**ō. dōm̄ q̄ fides iportat assen sum itellec̄t̄ ad id qd̄ credit̄. Aſſentit at̄ itellec̄tus alicui duplicit̄. **U**no: q̄ ad B̄ mouetur ab ipo obo qd̄ ē v̄l p̄ se ipm̄ cognitū. sicut p̄ i p̄cipijs p̄m̄is q̄z ē itellec̄t̄: v̄l ē p̄ aliud co gnitu sicut p̄ d̄ clūsiōib̄ q̄ru ē scia. **A**lio: i tellect̄ aſſentit alicui nō q̄ sufficiēt̄ mouen̄e ab obo pp̄o. s̄z p̄ quādā electioē volūtārie declinās in vñā p̄t̄ magi q̄z in alia: t̄ siq̄ dē B̄ fit cū dubitatōe t̄ formidine alicui p̄t̄ erit opio. si at̄ fit cū certitudine absq̄z t̄li for midie erit fides. **I**lla aut̄ videri dicēt̄ qui p̄ se ipa mouet̄ itellectū nr̄m vel s̄esū ad sui cognitionē. **U**n̄ maiestū ē q̄ nec fides nec opio p̄t̄ eē d̄ ipis vīsis aut s̄m sensū. aut f̄z intellectū. **A**d p̄m̄i ḡ dicēdū q̄ **T**homas aliud vīdit t̄ aliud credit̄. hoīem vīdit. t̄ deū credēs **S**essus ē cū dīxit: dñs me us t̄ dē me? **A**d secūdū dōm̄ q̄ ea q̄ sub sunt fidei. duplicit̄ ſiderari p̄nt̄. **U**no: in ſp̄ecali. t̄ ſic nō p̄nt̄ eē ſil̄ vīsa t̄ credita ſicut dictū ē. **A**lio mō in gnāli. s̄. ſub ſi rōne cre dibilis. t̄ ſic ſunt vīsa ab eo q̄ credit̄. **N**on enī credēt̄ niſi videret ea eē credēda. v̄l. pp̄t̄ euidentiā ſignoz. v̄l. pp̄t̄ aliquid hui⁹ mōi. **A**d t̄riū dōm̄ q̄ lume fidei ſacit vīde ea que credēt̄. **S**icut. n. p̄ alios habit̄ v̄tutū hō vīdet illud qd̄ est ſibi ſueniēs ſcōm̄ habitū illū: ita etiā p̄ habitū fidei iſclinat mēs boīs ad aſſentendū bis que ſueniū recte fidei et nō alīs. **A**d q̄rtū dicēdū q̄ audit̄ est verboꝝ ſignificatiū ea que ſunt fidei: nō aut̄ est ipſarū rerū de quibus est fides: et ſic non oportet ut huiusmodi res ſunt vīſe

Ad quintum sic pro

cedit. Videlq; ea que sunt fidei pnt eē scita
Ex. n. que nō sciuī videt eē ignorata: quia
ignorātia scie opposit̄ h̄ sunt fidei nō sunt
ignorata. Horz. n. ignorātia ad infidelitatē
pertinet h̄ illud i.ad Thimot. p Ignorans
feci in icredulitate mea ḡ ea q̄ sunt fidei pos-
sunt eē scita. P. Scia prōnes acq̄rit̄ h̄
ad ea q̄ sunt fidei a sacris auctorib⁹ rōnes in-
ducunt̄ ḡ ea q̄ sunt fidei pnt eē scita. P.
Ex q̄ demonstratiue pbanc sunt scita. q̄a de
mōstratio ē syllogism⁹ faciēs scire. h̄ qdaz
q̄ in fide continetur sūt dmostratiue pbata
a phis: sic deū eē. et deū esse vnu. et alia h⁹
mōi. ḡ ea q̄ sunt fidei pnt eē scita. P. Op̄i-
nio plus distat a scia q̄ fides. cū fides dicat
eē media int̄ opinionē et scia. Et op̄io et scia
pnt eē aliq̄ mō de eodē. ut dī i p̄ posteriorū
ḡ etiā fides et scia. Sed h̄ qd̄ Gregor. di-
cit q̄ apparētia nō h̄nt fidē h̄ agnitionē: ea
ḡ de qbus est fides agnitionē: nō h̄nt: sed ea
que sunt scita agnitionē habēt. ḡ d̄ eis q̄ sunt
scita nō pōt esse fides. P. dicēdū q̄ ois
scia habet p aliquia pncipia p se nota. et per
vns visa et iō oī q̄cūz s̄t scita aliquo mō eē
visa. Nō at̄ ē possibile. q̄ idē ab eodē sit vi-
sum et creditū. sic supra dcm ē. Unde etiam
impossible ē q̄ ab eodē idē sit scitu et creditū
pōt tñ stigere ut iō qd̄ ē visu uel scitu ab
no sit creditū ab alio. Eteni q̄ de trinitate
credim⁹ nos visuros speram⁹. fm id primo
ad Cor. 14. Videlm⁹ p speculū nūc i enigmāte.
tūc at̄ facie ad facie. quā qd̄ visionē
iā ageli h̄nt. Vñ qd̄ nos credim⁹ illi vident
Et sūlī pōt stigere ut id qd̄ ē visu ul̄ scitu
ab uno hoī etiā a statu vie. sit ab alio credi-
tu q̄ h̄ dmostratiue nō nouit. id tñ qd̄ stiget
oib⁹ pponit hoib⁹ ut credēdū. est stiget non
scitu. et ista sūt que simpliciſ fidei subsūt. et
ideo fides et scia nō sūt de eodē. Ad pñmū
ḡ dicēdū q̄ fideles eoz que sunt fidei igno-
rantiam h̄nt quia nō videt aut sciūt ea in se
ipsis. nec cognoscit ea eē credibilita: sed p
hunc modū fideles habent eorum noticiā
non q̄si dmostratiue. sed iōq̄tu p lumen fidei
videns eē credēda ut dcm est. Ad secūdū
dicēdū q̄ zenes q̄ inducūt a sc̄tis ad pro-
bādū ea q̄ sunt fidei nō sunt dmostratiue
sed p̄suasiones qdā manifestantes non esse
impossible qd̄ i fide pponit uel pcedūt ex

pncipys fidei. s. ex auctoritatib⁹ sacre scrip-
ture. siē dicit Dyo 2° ca⁹. de divi. noib⁹.
ex his at̄ pncipys ita pbaf aligd apud fide-
les sc̄t etiam ex pncipys naturaliē noti pba
iū aligd apud dō. vñ et theologia scienca ē
ut in pñ opis dcm ē. Ad tñ dicēdū ē q̄
ea que demōstratiue pbari possent int̄ cre-
dēda numerāt̄. nō ga de ip̄is simpliciteſ
sūt fides apud oēs: sed ga p̄ exiguntur ad ea
que sunt fidei. et oī ea saltē per fidem pre-
supponi ab his q̄ eoꝝ demonstrationeꝝ nō
habēt. Ad qrtū dicēdū q̄ sc̄t phus ibidē
dicit a diuersis homib⁹ de eodē oīnō pōt
haberi scia et op̄io. siē et supra dcm ē de scia
et fid̄. h̄ab vno et eodem pōt haberi fides et
scia de eodē scdm qd̄. s. subo h̄ nō fm idez
Pōt eni eē q̄ de vna et eadē re alijs aligd
sciat et aligd aliud opinet. Et sūlī de deo po-
test alijs dmostratiue scire q̄ sit vñ. et credē
q̄ sit trinus. Sed d̄ eodē fm idē nō pōt eē
sūlī in uno homine scia nec cū op̄io nec cū fi-
de. alia tñ et alia rōne: scia. n. cū op̄io eē sūlī
nō pōt simpliciſ de eodē: ga d̄ rōne scie
ē q̄ id qd̄ sc̄t existimes eē impossibile alijs se
b̄re. De rōne aut̄ opinionisē q̄ id qd̄ ē op̄i-
natū existimes possibile alijs se habere. h̄ id
qd̄ fide tenet ppter fidei certitudinē existima-
t̄ etiā impossible alijs se habere. h̄ ea rōne
nō pōt sūlī et fm idē eē scitu et creditū ga-
scitu ē visu. et creditū ē n̄ visu. ut dictum est

Ad sextum sic proce

dif. Videlq; credibilis nō sūt p certos ar-
ticulos distinguēda. Ex. n. oīum q̄ i sacra
scriptura sūlī est fides habēda. sed illa n̄
pnt reduci ad aliquē certū numer⁹ ppter sui
multitudinē. ḡ sup̄flui vides articulos fid̄i
distinguere. P. Materialis distinctio cum
in infinitū fieri possit ē ab arte p̄mittēda sed
soñalis ratio obi credibilis ē vna et indiuisi-
bilis: ut supra dcm ē. s. vitas pma. et scdm ra-
tionē formalē credibilis distinguiri nō pnt ḡ
p̄mittēda ē credibiliū materialis distinc-
tio p articulos. P. sicut a qbusdā dī: arti-
culis est indiuisibilis veritas d̄ deo artās.
nos ad credendū. sed credere ē voluntariū
ga sicut Aug⁹ dicit. Null⁹ credit nisi volēs
ḡ vides q̄ inueniēt distinguishingis credibilis
p articulos. Sed h̄ qd̄ Isidor⁹ dicit Ar-
ticulus ē pceptio diuine vitatis tendens in
ipsā. sed pceptio diuine vitatis ppetit nob̄

I

scđm distinctionē quandā. Que. n. in deo
vnū sunt in nostro itellectu multiplicat̄ ḡ
credibilia debent particulos distingui. **R.**
dicēdū q̄ nomē articuli ex greco videt̄ eeō
ritati. Arthon. n. in greco qđ in latino ar-
ticulus dř significat quandā coaptationem
aliquar̄ ptium distictar̄ z iō pticule corpori
sibi inuicē coaptate dicūt̄ mēbroꝝ articuli
Et similiē in grāmatica apud grecos dicūt̄
articuli quedā ptes oratiōis coaptate alīs
dictionib⁹ ad exp̄mēdum eaꝝ genus nume-
ruꝝ uel casum. Et siliꝝ in rethorica articuli
dicūt̄ quedā partii coaptaciōes. Dicit enī
Tullius in 2° rethorice q̄ articulus dř cum
singula vba inuiallis distinguūt̄ cesa orati-
one hoc modo. A crimonia voce vultu ad-
uersarios pterruisti. Undō z credibilia fidei
xp̄ane dicit̄ n̄ particulos distingui inq̄stum
in quasdā ptes diuidūt̄ habentes aliquam
coaptationē ad inuicē. Est at obm̄ fidei ali-
quid nō vissū circa diuina ut supra dēm̄ est.
Et iō vbi occurrit aligd speciali rōne nō vi-
si ibi e s̄pal̄ articul⁹. ubi at mlta fm eandez
rationē sūt cognita uel nō cognita ibi non
sunt articuli distinguēdi sicut alia diffi-
cultatē habet ad vidēdū q̄ dē sit passus. z alia
q̄ mortu⁹ r̄surrexerit. Et iō distinguis articu-
l⁹ r̄surrectiōis ab articulo passiōis. sed q̄
sit passus mortu⁹ z sepult⁹ vnā z eadē dif-
ficultatē hñt. ita q̄ vno suscepto nō ē diffi-
cile alia suscipe. z pp̄ h̄oia hec ptinent ad
vnū articulū. **A**d p̄mū ḡ dicēdū q̄ aliq̄
sunt credibilia de qbus ē fides fm se. Aliq̄
vo sunt credibilia de qb⁹ nō ē fides fm se; z
solū in ordine ad alia: sic etiam in alīs sc̄is
qdā pponūt̄ ut p̄ se intenta z qdā ad mani-
festationē alior̄. Quia vo fides p̄ncipaliē
de his que vidēda speram̄ in patria. fm il-
lud **H**eb. xi°. Fides ē suba sperādax rex. et
iō p̄ se ad fidem ptinet illa q̄ directe nos or-
dinat ad vitā e fnā. sic sunt tres psone oipo-
tentis dei. mysteriū incarnationis xp̄i. z alia
a huīsimoi. Et fm ista distinguūt̄ articuli
fidei. Quedā vo pponūt̄ in sacra scriptura
ut credēda nō quasi p̄ncip alī intenta z ad
p̄dictor̄ manifestatiōez. sic q̄ **A**brahā habu-
it duos filios. q̄ ad tactū ossiuꝝ **H**elisei sus-
citat⁹ ē mortu⁹. et alia huīsimoi que narrā-
tur in sacra scriptura in ordine ad manifesta-
tionē diuine maiestatis uel incarnationis
xp̄i et secūdū talia nō oport̄ articolos dis-

tinguere. **A**d secūdū dicēdū q̄ ratio for-
malis obiectifidei potest accipi dupliciter
Uno mō ex pte ip̄i rei credite. et sic ratio
formalis oiuꝝ credibiliū ē yna .s. veritas p̄
ma. z ex hac pte articuli nō distinguūt̄. Alio
mō pot accipi ratio formalis credibiliū ex pte
nostra. z sic ratio formalis credibilis ē ut nō
sit visu. z ex hac pte articuli fidei distinguūt̄
ut visu ē. **A**d t̄tiū dicēdū q̄ illa distinctio
dat̄ de articulo maḡ fm quādā ethimolo-
giā nōis p̄ ut habēt̄ deriuationē latinaz̄ q̄
fm eī veram significatiōē prout a greco
deriuatur. vñ non est magni ponderis. Po-
test tamē dici q̄ l̄z ad credēdum necessitate
coactionis nullus artetur. cū credere sit vo-
luntariū. artatur. n̄ necessitate finis: quia
attēdetē ad deū oport̄ credere z fine fidei
ī possibile ē placere deo. ut apl⁹ dīc **H**eb. xi°.

Ad septimū sic pro

cedis. **V**ides q̄ araculi fidei nō creuerint
fm tēpoꝝ successionē. q̄a ut apl⁹ dicit ad
Heb. x°. Fides ē suba sperādax rex sed om-
ni tpe sunt eadē spanda q̄ oī tpe sunt eadē
credēda. **P**. In sc̄is huānis ordinatis p̄
successiōē temp̄oꝝ augmētū factū ē. p̄p̄
defectū cognitiōis in p̄mis q̄ sciētias iuene-
runt. ut p̄z p̄ p̄m in 2° methaph̄. sed docē-
na fidei nō est iuēta huānit̄ sed tradita a
deo. dei. n. donū ē ut dř **E**ph. 2° cū q̄ ī deū
nullus defec̄ sciēcie cadat: vides q̄ a p̄n-
cipio cognitio credibiliū fuerit pfecta. z q̄
nō creuerit fm successionē temporum. **P**
Operatio grē non mī ordinate procedit q̄
opatio nature. z natura sp̄ initium sumit a
perfectis. ut **H**oeti dicit in li. de consola-
tione q̄ eriā vides q̄ opatio gracie a pfectis
initiū sup̄serit. ita q̄ p̄mo illi qui tradiderūt
fidem pfectissime eam cognouerunt. **P**.
Sic p̄ apl̄ ad nos fides xp̄i puenit ita eriā
in p̄ori veteri testamēto p̄ p̄ores patres ad
posteriorēs duenit cognitio fidei. fm illud
Deūl. 22°. Intraqua patrē tuū z annūtiabit
tibi. z apl̄ plenissime fuerunt instructi de
mysteriis accepērūt. n. sicut z tpe prius ita
z ceteris abūdātiū. ut dicit glo. sup̄ illud
Ro 8°. **N**os ip̄i p̄mitias spirit⁹ habētes. q̄
dides q̄ cognitio credibiliū non creuerit p̄
tēpoꝝ successionē. **F**ed̄ ē qđ **H**reg⁹
dīc q̄ fm icremēta tēpoꝝ eruit scia scōrū
patꝝ z q̄to viciniores aduentui saluatoris

R. dicēdū q̄ ita se hñt in doctrina articuli fidei sicut p̄cipia q̄ se nota in doctrina q̄ p̄rōe z naturale z bēf in quibus principiis ordo quidem iñuenit ut quedā in alijs ipli cīte contineat: sicut oia principia reducunt ad B̄ sicut ad primū ip̄ossibile e s̄l affirmant̄ t negare: ut p̄z p̄phm i 4° methaph. Et si l̄ os articuli ipli cīte h̄t̄ i aliq̄ primis c̄ dibilitib⁹ s. ut c̄datur d̄s eē t p̄uidētā b̄re circa hoīuz salutē. s̄m illō ad Heb. xi. Acce dētē ad deū oī credere: q̄a ē: t q̄ inquirentib⁹ se remunerat̄ sit. In eē n̄di non inclūdit̄ oia q̄ credim⁹ i do etiāl̄ existere in quibus n̄ra beatitudo existit. In fide at p̄uidētē inclūdit̄ oia: que tēporaliter a deo dispensat̄ ad hoīuz salutē q̄lūt uia in beatitudinē: t per h̄c et modū alioz subsistētū articuloz q̄dam in alijs cōinēt̄: sicuti i fide redēptiōis huīane ipli cīte h̄t̄ i carnationis christi t eius passio: t oia hui⁹ mōi. Hic ḡ dō ē q̄ q̄tū ad s̄am articuloz fidei non est factū eorū argumentū per tēporum successionē: q̄a que cuque posteriores crediderūt continebat i fide p̄cedētū patrū: lic̄ ipli cīte: s̄ q̄tū ad explicatioēz creuit n̄uerus articuloz: quia q̄dam explicite cognita sūt a posteriorib⁹ que a prioribus n̄o cognosce bāt explicite. Unī dñs moysi dicit. Exo. 4° Ego sū deus abrahā: deus Isac: deus Iacob: t nomē meū adonai n̄o idicauit eis. Et David dicit: Super senes intellexi. Et apls dicit ad Eph. 3°. In alijs generationib⁹ n̄ ē agnitiū mysteriū xp̄i sicut nūc reuelatiū ē sāctis aplis ei⁹ t pp̄his. Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ sp̄ fuerūt eadē sperāda ap̄d homies a xp̄o ga tamē ad hec sperāda homies n̄o puene rūt nisi p̄ xpm̄: quanto a christo fuerūt tētiores s̄m tēpus tāto a cōsecutione speran dorū lōgīngores. Unde apls dicit ad Heb. xi. Juxta fidē defuncti sūt os isti non acceptis reppromissionibus sed a longe eas respičites. Quāto at aliq̄ a lōgīgorib⁹ uidē tāto min⁹ distictē uidet: t iō bona sperāda distinctius cognouerūt q̄ fuerūt aduentui christi uiucini. Ad secūdū dicēdū q̄ profectus cognitioni dupliciter contingit. Uno mō ex parte docētis q̄ i cognitione perficit sine un⁹: siue plures p̄tēpoz successionē. t i sta ē ratio argumēti i scienuis p̄rōe huma nitus iñuetis. Alio mō ex parte addiscētis

sicut magister qui nouit totā artē non statī a p̄ncipio tradit eam discipulo q̄a cape n̄o posset. Iz paulat̄ odescedēs ei⁹ capacitat̄ t bac rōne p̄feccerūt hoīes i cognitione fidei p̄tēpoz successionē. Unī apls ad Hal. 3°. 2 parat statī veteris testamenti pueriue. Ad tertium dicēdū q̄ ad generationē natūrale due cāe p̄exigunt. s. agens t materia. Scđm ḡ ordīnē cause agentis natura lī prius ē q̄d est p̄fectus. t sic natura a p̄fectis sumit exordiū. q̄a inspecta n̄o ducit ad p̄fectionē nisi p̄ aliqua p̄fecta p̄existētā. Scđm vō ordinē cause mālis prius est q̄d ē imp̄fecti⁹. t fm̄ hoc natura p̄cedit ab imp̄fecto ad p̄fectū. In manifestatione aut̄ i dei deus ē sicut agens q̄ habet p̄fectā scīaz ab efnō. homo aut̄ est sicut mā recipiēs inslu xii dei agētis: t ideo oportuit q̄ ab ip̄fecti ad p̄fectū p̄cederet cognitio fidei in hoīib⁹. Et licet in hoīib⁹ quida se habu erunt p̄modū cāe agentis. q̄a fuerūt fidei doctores tū manifestatio sp̄is daf talib⁹ ad utilitatem munē ut dī p̄ ad Cor. 12°. Et iō tātu daba ē p̄rib⁹ q̄ erāt istitutores fidei de cognitione fidei q̄tū op̄orebat p̄ tē illo populo tradi ul̄ nude ul̄ i figura. Ad q̄tū dicēdū q̄ v̄l tima cōsummatiō ḡrē facta ē p̄ xpm̄. vñ t tēpus ei⁹ dī temp̄ plenitudinis ad Hal. 4°. Et iō illi q̄ fuerūt pp̄iquiores xp̄o ul̄ ante sicut Zohes baptista. ul̄ post sicut apli. plenius mysteria fidei cognouerūt: q̄a t circa statū hoīis hoc videm⁹ q̄ p̄fectio ē i iñuentute. t tanto habet homo p̄fectiorē statū ul̄ an uel post. q̄sto est iñuentuti pp̄inquior.

Ad octauū tīc proce

dīs. Videf q̄ incōuenienter articuli fidei e numerēt. La enī que possunt rōne demon stratiua sciri n̄o p̄tinēt ad fidē ut apud hoīnes sint credibilia. sicut supra dīm ē. Iz deū eē vñū pōt esse scītū p̄ dīmonstrationē. Unde t ph̄is B in iz° methaph. pb̄at. t mlti ali ph̄i ad B̄ dīmonstrationes i duxerūt ḡ deū cē vñū n̄o dī p̄oi vñ° articulus fidei. P. Hic dī necessitate fidei ē q̄ credam⁹ deū oīpotētē ita etiā q̄ credamus eū oia scītem t oībus p̄uidētē. t circa vtrūq̄ boy alig errauerūt dībuit ḡ inē articulos fidei fieri mētio dī sapiētā t p̄uidētā dīna. sicut t dī omni potētā. P. Edē ē notitia p̄ris t filij. scđm illud Job. 14°. Qui videt me videt t p̄rem. ḡ vñ°

II

tm̄ articulus debet esse de p̄e et filio. et eadē rōne de sp̄u sc̄o. ¶ P̄. Persona p̄ris nō est mīor q̄ fily et sp̄us sc̄i. s̄ plures articuli po nūl circa p̄sonā sp̄us sc̄i. et similiē circa p̄sonā fily. ḡ plures articuli debent ponī circa p̄sonā patris. ¶ Sicuti p̄sonē p̄ris et p̄sōe sp̄us sc̄i aliquid appropiat. ita et p̄sonē fily sc̄bz diuinitatē. s̄ in articulis ponit aliqd̄ o op̄ appropiatū patri. s. opus creatōis et fili aliqd̄ op̄ appropiatū sp̄ui sc̄o. s. q̄ locut⁹ ē p̄ pp̄las. ḡ etiā in articulis fidei debet aliqd̄ opus appropari filio s̄m dīnitatē. ¶ P̄. Sacramētū eucharistie habet speciale difficultatē pro multis articulis. ḡ d̄ ea debuit ponī sp̄alis articulus. nō videt ḡ q̄ articuli sufficiēt enumerāt̄. Sed i trīū ē auctoritas ecclesie sic enumerāt̄. ¶ R̄. dicēdū q̄ si cut dīm ē illa p̄ se ptinēt ad fidē q̄rū visione ī vita etīna p̄fremur. et p̄ q̄ ducemur ad vitā etīnā. Duo aut̄ nobis vidēda p̄ponūt. s. occultū diuinitatis cui⁹ visio nos beatos facit. et mysteriū hūanitatis xp̄i. p̄ qd̄ i gloriā filiorum dei accessum habemus ut dicitur ad Ro. 5°. Unde dī Joh. 7°. Hec est vita eterna ut cognoscāt te deū verū. et quē misisti ih̄z xp̄. Et iō p̄ma distinctio credibilium ē q̄ qd̄a ptinet ad maiestatē diuinitatē q̄dam vero ptinēt ad mysteriū hūanitatis xp̄i qd̄ ē pietati sacramētū. ut dī. i. ad Thimot. 4°. Circa maiestatē aut̄ diuinitatē tria nobis credēda p̄ponūt. p̄ qd̄a vñitas diuinitatis. et ad h̄b̄ ptinet prim⁹ articul⁹. 2°. trinitas p̄sonaz. et d̄ h̄b̄ sunt tres articuli s̄m tres p̄sonas. 3°. vñ p̄ponunt nob̄ opa diuinitatis p̄pria. quoy primū ptinet ad eē nature et sic p̄ponit nob̄ articulus creatōis. Secūdū vñ ptinet ad eē ḡre. et sic p̄ponit nobis sub uno articulo oīa ptinetia ad sc̄ificationē hūanā. Tertiū vñ ptinet ad eē ḡlie. et sic p̄ponit nobis ali⁹ articulus de resurrectione carnis et de vita etīna. et ita sunt septē articuli ad diuinitatē ptinetes. Sicut eriam circa hūanitatis xp̄i ponit septē articuli. quorū p̄mis ē de incarnatione siue d̄ cōceptione xp̄i 2° de nativitate eius ex v̄gine. 3° de passione ei⁹. et morte. et sepultura. 4° ē de descensiū ad inferos. 5° de resurrectione. 6° de ascensiū fidei. 7° de aduētu ad iudiciū. et sic in vñiuere so sūt q̄tuordecī. Quidā n̄ distinguit̄ duo dec̄ articulos fidei. sex ptinetes ad diuinitatem. et sex ptinentes ad humanitatē. Tres

enī articulos triū p̄sonaz s̄phēdūt sub uno quia eadem ē cognitio triū p̄sonaz. Articulū vero de opere glorificationis distinguit̄ i duos. s. in resurrectionē carnis et gloriae. Sicut articulū cōceptiōis et nativitatis ē iungunt̄ in vñū. Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ ml̄ta p̄ fidē tenemus de deo q̄ naturali ratione uestigare p̄hi nō potuerūt. puta circa p̄uidentia eius et oīpotētiā. et q̄ ip̄e sol⁹ sit colendus. que oīa st̄inēt sub articulo vñitati dei. Ad secūdū dicēdū q̄ ip̄m nomē diuinitatis iportat. p̄fusionē qua ndā. ut in p̄ li. dictū ē. Potētia aut̄ in habētibus intelletū nō opa nisi s̄m volūtātē et cognitionem et ideo oī potētia dei includit quodāmodo oīuz sc̄iam et p̄uidetiā. nō. n. posset oīa que veller i istis inferioribus agē nisi ea coīscēt et eoz p̄uidetiā haberet. Ad tertiū dicēdū q̄ pris et fily et sp̄us sc̄i ē vna cognitio quantum ad vñitatem essentie que ptinet ad p̄mū articulū. Q̄tum vero ad distinctiōez p̄sonaz q̄ est p̄ relationes originis qd̄āmodo in cognitionē patris includit cognitio fily. Nō enī esset p̄ si filium nō haberet. quoꝝ nexus ē sp̄us sc̄o. et quantū ad h̄b̄ bñ moti sunt qui posuerunt vñū articulū triū p̄sonaz. H̄b̄ ga circa singulas p̄sonas sunt aliq̄a ttendenda circa q̄tingit esse errorem q̄tū ad hoc dīribus p̄sonis p̄nt ponī tres articuli. Trīū enī credit p̄rem oīpotētē et etīnum. s̄ nō credidit filii coequalē et cōsubstantialez patri: et ideo necessariū fuit apponere articuluz d̄ p̄sona fily ad hoc d̄terminandū. Et eadē rōne contra macedonū necesse fuit ponēc articulū tertīū de p̄sona sp̄us sc̄i. Et fili⁹ etiā cōceptio christi et nativitas. et etiā i surrec̄tio et vita etīna s̄m vñā rōne p̄nt s̄prehendi sub uno articulo inq̄tū ad vñū ordinat̄. et s̄m aliā rōne p̄nt distinguī inq̄tū seorsū habēt speciales difficultates. Ad q̄rtū dicēdū q̄ filio et spiritui sancto cōuenit mitti ad sanctificādā creaturā circa qd̄ plura credenda occurrit. et ideo circa p̄sonā fily et sp̄us sancti plures articuli mltiplicat̄ q̄ circa p̄sonam patris que nūc̄ mittit̄. ut in p̄ dictū ē. Ad quintū dicēdū q̄ sanctificatio creaturē p̄ gratiā. et cōsumatio p̄ gl̄iam fit etiā per donū caritatis quod appropiat spiritui sc̄o et p̄ donū sapie qd̄ appropiat filio et ideo vñū q̄ op̄ ptinet et ad filium et ad sp̄um sanctū p̄ ap̄p̄atiōez sc̄bz rōes diuersas. Ad sextū

dicendū q̄ in sacro eucaristie. duo possunt considerari. Unū. s. q̄ sacrum ē. et hoc b̄z eandē rōnē cū alīs effectibus grē sanctificātis. Aliud ē q̄ miraculose ibi corp' xp̄i cōtinetur. et sic excludit s̄b oīpotētia. s̄i et oīa alia miracula que omnipotētis attribuuntur.

Ad nonūm sic proce

dif. Videl q̄ inconvenienter articuli fidei in symbolo ponant. Sacra n. scripture ē regla fidei cui nec addere nec subtrahere licet. Dicitur. Deut. 4°. Nō addetis ad verbū qd̄ vobis loquor neq̄ auferetis ab eo. g. Illictū fuit aliud symbolū cōstituere q̄ regulā fidei p̄ sacram scripturā editā. Ps. Sicut aplūs dicit ad eph. 3°. Una ē fides: sed symboluz est p̄fessio fidei q̄ inconvenienter traditur multiplex symbolum. Professio fidei que in symbolo continetur pertinet ad oīs fideles. sed nō omnibus fidelibus cōueit credere i deū. sed solū illos q̄ habet fidē formatā ḡ i cōuenienter symbolū fidei traditū sub hac forma verbop̄. credo i vnū deū. Ps. Descensus ad inferos est unus de articolis fidei: sicut. s. dictū ē: sed in symbolo patrū nō sit méto de descensu ad inferos. ḡ vides i sufficiēter collectū. Ps. Sicut Aug. dicit exponens illud Job. 14°. Credetis i deū et i me credite. Petro autem Paulo credim⁹. sed dicimus credere nisi i deū: cū ḡ ecclesia catholica sit pure aliquod creatū: viōt q̄ inconvenienter dicat. In vnā sanctā catholica et apostolicā ecclesiam. Ps. Symbolū ad hoc traditū: ut sit regula fidei. sed regula fidei debet oībus p̄poni et publice. qd̄libet ḡ. symbolū deberet i missa cātari sicut symbo- lū patrū. nō vides ḡ. eē cōueniens editio articulop̄ fidei i symbolo. Sed h̄ ē q̄ ecclesia uniuersalis nō p̄t errare: ga spū scō guber- naſ: q̄ ē spū veritatis. Hoc n. promisit oīs discipulis Job. 16°. dices. Cū venerit ille spūs ueritatis docebit uos oēz vītātē. s̄i symbolū ē auctoritate uniuersalis ecclie editum. nū bil ḡ inconvenientis in eo contineſ. Ps. dicendum q̄ sicut aplū dicit ad Heb. xi. Ascedētez ad deū oīz credere. credet āt nō p̄t aligs nisi ei vītas quā credit p̄ponat. Et iō necessariū fuit fidei ueritatē in unū colligi ut facili⁹ poss̄ oībus proponi: ne aliquis p̄ i grātiām fidei a vītate desiceret: et ab hui⁹ mōi sīmaz fidei collectionē nomē symbolū ē acceptū. Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ ueritas fidei i sacra scripta

diffuse stinet et uarijs modis: et in quibusdā obscure. ita q̄ ad eliciēdū fidei ueritatē ex sacra scripture ē grātī lōgū studiū et exercitium ad qd̄ nī p̄t p̄uenire oīs illi qd̄ necessariū est cogiscere fidei ueritatē quoꝝ pleriq̄ alii ne goctys occupati studio uacare nī p̄nt: et iō suit necessariū ut ex sīnis sacre scripture aliqd manifestū sūmarie colligeret: qd̄ p̄poneret oībus ad credēdū: qd̄ quidē nī ē additū sacra scripture: s̄i poti⁹ ex sacra scripture absūptū. Ad secūdū dicēdū q̄ in oībus symbolis ē adē fidei doceſ vītas: sed ibi oīz p̄plū diligētūs instrui ē fidei vītātē: ubi exores infūgit ne fides simpliciū per hereticos corūpāt. Et hec fuit causa q̄ necessārē fuit edere p̄lā sym- bolā: q̄ in nullo alio differūt nisi q̄ i uno ple- nius explicat q̄ in alio stinetur i p̄līcītē fīm q̄ exigebat hereticorū instātia. Ad tertiū dicēdū q̄ p̄fessio fidei traditū i symbolo q̄si ex persona toti⁹ ecclie q̄ p̄ fidē unit. Fides at ecclie ē fides formata-talis eīz fides inuenit i oīb⁹ illis q̄ sūt nūero et merito ē ecclēsia. Et iō p̄fessio fidei i symbolo traditū fīm q̄ cōue- nit fidei formate: ut ēt siq̄ fideles fidei forma- tā nī h̄sit ad hāc formā p̄tigēt studeat. Ad quartū dicēdū q̄ ē deſcēdū ad inferos nullū error exat exortus ap̄d hereticos: et iō nō sūt necessariū aliquā explicationē circa h̄ fieri. et ppter h̄ nī reiterat i symbolo patrū: s̄i suppo- nit tāq̄ predēminatū i symbolo aplōz. n. n. simbolū sequēs abolet p̄cedēs: s̄i poti⁹ illū exponit ut dictū ē. Ad quintū dicēdū q̄ si di- cas i scām ecclēsīa catholica: ē h̄ intelligēdū secundū q̄ fides nīra referat ab spū sanctū q̄ sācificat ecclēsīa: ut sit sēsus. credo i spiri- tu sanctū sācificātē ecclēsiam: sed melius ē et fīm coīzē v̄ sū vt nō ponat ibi. iu. s̄i simili- cīt dicas: sanctā ecclēsīa catholicā. sicut etiā Leo papa dīc. Ad sextū dicēdū q̄ ga simbolū patrū ē declaratiū simbolī aplōrū et etiā fuit cōditū fidei ī manifestata et ecclē- sia pacem habente. pp hoc publice in missa cātātē. Simbolū autē aplōz qd̄ tge p̄secutōnis editū fuit fidei nōdū publicata. occulte di- cit i prima et i p̄pletorio. q̄si cōtra tenebras errorum preteritorū et futurop̄.

Ad decimū sic proce

cēdīt. Videl q̄ nō p̄tineat ad sūmū pontifi- cē fidei simbolum ordinate. Nova n. editō

symboli necessaria est propter explicationem articulo fidei sicut deum est. sed in veteri testamento articuli fidei magis ac magis explicabatur secundum temporum successionem. propter hanc vitam fidei magis manifestabatur secundum maiorem proportionem iniquitatem ad Christum ut supra deum est: cessante ergo tali causa in noua lege non debet fieri maior ac maior explicatio articulo fidei quod non videtur ad auctoritatem summi pontificis per nova editionem symboli. **P.** Illud quod est in anathemate interdictum ab universalis ecclesia non sive potestatis hominis alicuius. sed nova symboli editione interdictum est in anathemate auctoritate vestris ecclesie. Dicit enim in gestis primo ephesine synodi. quod plecto symbolo Nicene synodi decreuit sancta synodus aliam fidem nulli licere prescribere vel opponere propter diffinitum a scis probatum quod in Nicena congregati sunt cum spiritu sancto. et subdit anathematis pena. et idem reiterat in gestis Calcedonensis synodi. quod videtur quod non pertinet ad auctoritatem summi pontificis noua editionem symboli. **P.** Athanasius non sicut summi pontifex sed alexandrinus patriarcha. et non symbolum constituit quod in ecclesia cattorum. quod non magis videtur pertinere editionem symboli ad summi pontificem quod ad alios. **S**ed hoc est quod editio symboli facta est in synodo generali. sed huiusmodi synodus auctoritate soli summi pontificis potest congregari ut habet in decreto. dis. i. quod editio symboli ad auctoritatem summi pontificis prinet. **R**egule dictum quod si secundum deum est noua editionem symboli necessaria est ad vitandum insurgentes errores. **A**d illius auctoritatem pertinet editio symboli ad cuius auctoritatem prinet initialis determinare ea quae sunt fidei ut ab omnibus concissa sit teneantur. hoc autem pertinet ad auctoritatem summi pontificis ad quae maiores et difficiliores ecclesie questiones reseruntur ut dicitur in decretis dis. 42. Unde et dominus Iesus 22. Petrus dixit quem summi pontificem constituit. Ego pro te rogaui Petrum ut non deficiat fides tua. et tu aliquem conuersus confirmans fratres tuos. **E**t huiusmodi est. quod una fides debet esse totius ecclesie. secundum illud i. ad Corinthus p. Id ipsum dicatis omnes. et non sunt in vobis scismata. **N**on fuius non posset nisi quod fidei de fide exorta determinaret per eum qui toti ecclesie pertinet ut sic ei synodus a tota ecclesia firmetur. **A**ttulio ad solam auctoritatem summi pontificis pertinet noua editionem symboli. sicut et omnia alia quae pertinet ad totam ecclesiam. ut congregare symbolum generale. et alia huiusmodi. **A**d primum

quod dicendum quod in doctrina Christi et apostolorum. vita fidei est sufficiens explicata. sed quod pertinet apostolicam doctrinam et ceteras doctrinas et scripturas pertinent ad sui ipsorum editionem sicut dicitur. 2. **P**rofessio vestra in necessaria fuit temporibus precedentibus explicatio fidei in suis gentes errores. **A**d secundum dicendum quod per habitationem et sua synodi se extenderunt ad prius per sonas quae non erant determinare de fide. **N**on. neque huiusmodi sua synodi generalis ablata est potestas sequenti synodo nouam editionem symboli facere. non quod aliam fidem continente. sed eandem magis exposita. **S**ic enim quibus synodus obficiavit. ut sequens synodus alii quod exponeret supra id quod procedebat synodum ex posuerat propter necessitatem alicuius heresis insurgenter. **U**nde prinet ad summi pontificem cuius auctoritate synodus congregatur. et eius sententia confirmatur. **A**d tertium dicendum quod Athanasius non posuit manifestationem fidei per modum symboli. sed magis per modum cuiusdam doctrine ut ex ipso modo loquendi apparuit: sed quod integrum fidei veritatem eius doctrina breviter continebat. auctoritate summi pontificis est recipita ut quasi regula fidei habeatur.

Emendatio fidei

Ordinum est de actu fidei. **E**t per de actu interiori. 2. de actu exteriori. **C**irca primum queruntur decem. per quid sit credere. quod est actus interior fidei. 2. quod est modus dicendi. 3. ut credere aliquod supra rationem naturalem sit necessarium ad salutem. 4. ut credere ea ad quod naturalis puenire potest sit necessarium. 5. ut sit necessarium ad salutem credere aliqua explicita. 6. ut ad credendum explicite omnes equaliter teneantur. 7. ut huiusmodi fidei explicita determinetur ad salutem. 8. ut credere trinitatem explicita sit de necessitate salutis. 9. ut actus fidei sit meritorius. 10. ut huiusmodi diminuat meritum fidei.

Ad primum sic procede

dicitur. Vide quod credere non sit cuiuslibet cogitare. Cogitatio eius importat qualiter inquisitio. ut enim cogitare quod simul coagitare. sed Damascenus. dicit in libro 4. quod fides est non iugis sensus. quod cogitare non pertinet ad actum fidei. **P**ropter fidei in ratione ponitur. ut infra dicatur. sed cogitare est actus cogitatiue potentie. que pertinet